

Sygn. akt IV KK 734/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczak (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie skazanego **T. M.**

skazanego z art. 209 § 1a k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 26 października 2020 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na niekorzyść,
od wyroku Sądu Okręgowego w T.

z dnia 22 lutego 2019 r., sygn. akt II Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w T.

z dnia 29 października 2018 r., sygn. akt II K (...),

**uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w T. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

T. M. został oskarżony o to, że w okresie od 25 maja 2015 r. do 23 listopada 2015 r. od 22 grudnia 2015 r. do 26 maja 2016 r. oraz od 21 listopada 2016 r. do 17

lipca 2018 r. w T., woj. (...) uchylał się od wykonania ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego ustalonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 07 lipca 2009 r. w sprawie III RC (...) poprzez nielożenie na utrzymanie małoletniej J. R., przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, czym naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o przestępstwo z art. 209 § 1a k.k.

Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z dnia 29 października 2018 r., sygn. akt II K (...), uznał oskarżonego T. M. za winnego dokonania zarzucanego mu czynu, stanowiącego przestępstwo z art. 209 § 1a k.k. - i za to na mocy art. 209 § 1a k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego, Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 22 lutego 2019 r., sygn. akt II Ka (...), zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 70 § 1 k.k. wykonanie kary pozbawienia wolności w wymiarze 8 miesięcy orzeczonej w stosunku do T. M. w pkt I zaskarżonego wyroku - warunkowo zawiesił na okres próby 3 lata. Na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do pisemnego informowania sądu o przebiegu okresu próby, w tym: o wykonywaniu obowiązku alimentacyjnego przez łożenie na utrzymanie małoletniej córki J. R. Na podstawie art. 72 § 1 pkt 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do wykonywania ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego przez łożenie na utrzymanie małoletniej córki J. R. W pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od tego orzeczenia wywiódł - na niekorzyść - Prokurator Generalny, który zaskarżył wyrok w całości i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 69 § 1 k.k. poprzez jego zastosowanie i wymierzenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, pomimo braku spełnienia określonej w tym przepisie przesłanki, aby sprawca w czasie popełnienia przestępstwa podlegającego osądowi nie był skazany na karę pozbawienia wolności.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w T. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co skutkowało jej uwzględnieniem na posiedzeniu bez udziału stron, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Trafnie wskazał skarżący na rażące naruszenie przepisów prawa karnego materialnego przez Sąd Okręgowy w T.

Zgodnie z art. 69 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym w dacie wyrokowania, jak i w dacie popełnienia czynu) Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze nieprzekraczającym roku, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

Zauważyć należy, że po zmianach wprowadzonych przez ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 396), od dnia 1 lipca 2015 r. warunkiem dopuszczalności zastosowania przez Sąd przepisu art. 69 § 1 k.k. i warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności jest, aby sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności. Tymczasem z informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego znajdującej się w aktach przedmiotowej sprawy wynika, że T. M. w dacie popełnienia przypisanego mu w niniejszej sprawie czynu z art. 209 § 1a k.k. był już sześciokrotnie skazany wyrokami Sądu Rejonowego w T., w tym na karę pozbawienia wolności, tj. wyrokami: z dnia 26 lutego 2011 r., sygn. akt. II K [...]/00, z dnia 24 stycznia 2003 r., sygn. akt II K [...]/02, z dnia 30 lipca 2003 r., sygn. akt II K [...]/03, z dnia 4 kwietnia 2006 r., sygn. akt II K [...]/06, z dnia 17 listopada 2008 r., sygn. akt VII K [...]/08 oraz z dnia 7 czerwca 2014 r., sygn. akt II K [...]/14 (k. 92 - 93). Sąd Rejonowy, dysponując aktualną kartą karną na dzień wydawania wyroku, zasadnie wskazał, że z uwagi na uprzednią karalność oskarżonego i jasną w tym względzie treść art. 69 § 1 k.k., nie jest możliwe orzeczenie kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (s. 11 uzasadnienia SR). Sąd Okręgowy w T., dokonując zmiany zaskarżonego wyroku, zmodyfikował orzeczenie w zakresie kary i orzekł warunkowe zawieszenie jej wykonania. Z uwagi na fakt, że w sprawie nie zostało sporządzone uzasadnienie orzeczenia wyroku Sądu odwoławczego, nie jest

możliwym odczytanie, co było powodem zmiany dokonanej przez Sąd Okręgowy w postępowaniu odwoławczym.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, ustanowiony w art. 69 § 1 k.k. warunek zastosowania instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności – mianowicie brak skazania na "karę pozbawienia wolności" odczytywać należy jako obejmujący zarówno skazanie na karę bezwarunkowego pozbawienia wolności jak i na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (por. m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2017 r., sygn. akt V KK 42/17; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2019 r., V KK 103/18). Na gruncie przedmiotowej sprawy, w świetle art. 69 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., nie było możliwości warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej wobec skazanego kary 8 miesięcy pozbawienia wolności. Wobec powyższego w sprawie zaistniała rażąca obraza prawa materialnego, która niewątpliwie miała istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku.

Słusznie w tym względzie dostrzega skarżący, że wprowadzie częściowo okres zarzucanego czynu obejmował daty sprzed nowelizacji przepisu art. 69 § 1 k.k. (co być może miało wpływ na zmianę orzeczenia przez Sąd Okręgowy), niemniej biorąc pod uwagę fakt, że zachowania te wchodziły w skład przestępstwa trwałego, wieloczynnościowego, czas popełnienia tego przestępstwa określa się od dokonania ostatniego z czynów składających się na realizację znamion typu, tj. 17 lipca 2018 r.

Implikacją stwierdzenia powyższych uchybień zaskarżonego orzeczenia, spełniających kryteria określone w art. 523 § 1 k.p.k., było jego uchylenie w następstwie rozpoznania kasacji i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w T. do ponownego rozpoznania.

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd Okręgowy w T. uwzględni powyższe uwagi i wnioski.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.